

Laura Perttula

**Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskenteleviin
Suomen kansalaisiin**

**Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskenteleviin
Suomen kansalaisiin**

Laura Perttula
Opinnäytetyö
Kevät 2020
Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tutkinto-ohjelma, Oikeuden ja hallinnon tutkintolinja

Tekijä: Laura Perttula

Opinnäytetyön nimi: Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskenteleviin Suomen kansalaisiin

Työn ohjaaja: Jaana Rissanen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2020

Sivumäärä: 42+1

Opinnäytetyön aiheena oli Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskenteleviin Suomen kansalaisiin. Työn tarkoituksena oli tutkia, minkälaisia oikeudellisia vaikutuksia Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen Euroopan unionista tuo Suomen kansalaisille, jotka työskentelevät kyseisessä maassa. Katsomme tilannetta ennen lopullista Brexit päätöstä, kuten se näyttäytyi lokakuussa 2019. Sen vuoksi käymme läpi mahdollisia skenaarioita lopputuloksista, ja miten ne voisivat mahdollisesti vaikuttaa suomalaisiin, jotka työskentelevät Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Poliittinen tilanne muuttuu jatkuvasti, joten opinnäytetyötä on rajattu. Opinnäytetyö kuvaa tilannetta ennen aiottua Brexitä lokakuussa 2019. Aihe valikoitui ajankohtaisuudesta ja kiinnostuksesta politiikkaa ja erilaisia poliittisia järjestelmiä kohtaan.

Opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus. Tutkimus suoritettiin sähköposti haastattelulla. Haastateltavana toimi Satu Lindvall, joka vastasi ulkoministeriöstä kysymyksiin. Sillä aihe oli ajankohtainen, kirjateorian sijaan, työn teoria pohjautuu pääasiassa Euroopan unionin- ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimielimien julkaisuihin Brexitiin liittyen myös median julkaisuja hyväksikäyttäen. Tutkimme lisäksi Euroopan unionin lainsäädäntöä ja sopimuksia, joista tärkeimpänä aiheen kannalta lienee Lissabonin sopimuksen artikla 50, joka käsittelee Euroopan unionista eroamista.

Mahdolliset lopputulokset Brexitille ovat peruminen, sopimuksellinen- tai sopimukseton ero, joista sopimukseton ero nähtiin vahvana vaihtoehtona. Sopimuksettomassa erossa eivät Euroopan unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ole päässeet yhteisymmärrykseen yhteisistä säännöistä, jolloin päätösvalta kanssakäymisestä on ainakin teoriassa valtiolla ja unionilla itsellään. Vaikka Yhdistyneiden kuningaskuntien pääministeri Boris Johnson on antanut olettaa, että Brexit tapahtuu ajallaan, niin mahdollisuus Brexitin ajankohdan siirrolle oli edelleen mahdollista. Brexit tapahtuu, kun erosopimus saadaan allekirjoitetuksi tai kun annettu aika neuvotteluille on mennyt umpeen.

Opinnäytetyö kertoo suomalaisten tilanteesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa opinnäytetyön tekohetkellä, ja minkälaisia oikeudellisia muutoksia on tapahtunut ja tulee tapahtumaan Brexitiin vuoksi. Brexitin lisäksi opinnäytetyön teoria antaa perustietoa siitä, miten jäsenmaat eroavat Euroopan unionista, ja mitä on odotettavissa eroamiselta.

Asiasanat: Euroopan unionista eroaminen, Brexit, kansainvälinen politiikka

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, Option of Law and Administration

Author: Laura Perttula

Title of thesis: The impact of Brexit on the Finnish citizens working in the United Kingdom

Supervisor: Jaana Rissanen

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2020 Number of pages: 42+1

In this thesis we study the ways Brexit would affect the Finnish citizens who live in the United Kingdom. The thesis aimed to investigate what legal affects Brexit would cast upon the Finnish citizens who work in the United Kingdom before and after Brexit. We shall examine the situation of Brexit as it was seen on October 2019, before final decisions on Brexit were achieved. That includes exploring scenarios of possible outcomes and the possible affects they could have on Finnish citizens who work in the United Kingdom.

The overall political situation is in constant change, which is why it was necessary to scale down the research. We only examine the subject from our point of view prior the expected Brexit date on October 2019. The topic was chosen for its ongoing nature and for author's interest in political affairs and systems.

The work was carried out as qualitative research. An interview was conducted via email. The interviewee was Satu Lindvall who answered on the behalf of the Ministry for Foreign affairs of Finland. For the ongoing nature of the subject, it was necessary to use the latest releases instead of traditional means like books to explore the theory for the thesis. The theory is based mainly on the releases by the European Union and the institutions of the United Kingdom, using information from the media as well. It was also necessary to study European union law and certain treaties of which Lisbon treaty article 50 in specific was the most relevant as it holds information how a country resigns from the European Union.

The possible outcomes for Brexit are cancellation, deal or no-deal of which no-deal seemed to be a strong possibility. Brexit without a deal would mean that the United Kingdom and the European Union haven't been successful in finding rules for their renewed partnership, which would lead to a situation where the power to decide the details of the new partnership would, at least theoretically, be their owns. While the Prime Minister of the United Kingdom, Boris Johnson, has spoken of fulfilling Brexit at its due time, it remains a possibility that Brexit would be postponed once more until a later date. Brexit takes place only when a Brexit deal is signed or when the time given for negotiations is up without an accepted plea for its postponement.

This thesis enlightens the affects Brexit could have on the Finnish people working in the United Kingdom before Brexit, and those affects that might take place after Brexit as it was expected on October 2019. Apart from helpful information about Brexit, the theory also gives information how a country resigns from the European Union and what changes to expect as its result.

Keywords: Leaving EU, Brexit, International politics

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	EUROOPAN UNIONI.....	8
2.1	Euroopan unionin historia.....	9
2.2	Euroopan unionista eroaminen.....	10
2.2.1	Sopimukseton ero	11
2.2.2	Sopimuksellinen ero.....	12
3	YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA EUROOPAN UNIONISSA	13
3.1.1	Brexitin Historia.....	13
3.1.2	Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa	17
3.1.3	Brexitin peruminen	19
4	SUOMI JA YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA	20
4.1	Suomalaiset järjestöt ja yhteisöt	20
4.2	Suomalaiset Yhdistyneessä kuningaskunnassa	21
4.2.1	Sopimukseton ero	22
4.2.2	Sopimuksellinen ero.....	23
5	KULKEMINEN JA OLESKELU YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA	25
5.1	Matkustustaminen	25
5.2	Maassaololuvat Euroopan unionin kansalaisille	26
5.2.1	Pre-settled status	27
5.2.2	Settled status	27
5.2.3	Permanent residence status	27
5.2.4	Indefinite leave to remain status	27
6	TYÖN TEKEMINEN YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA.....	29
6.1	Ennen Brexitä tulleet	29
6.2	Brexitin jälkeen tulleet	30
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	31
8	POHDINTA.....	33
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Yhdistynyt kuningaskunta on saarivaltio, jonka parlamentaarisessa monarkiassa, päätösvalta jakautuu kolmeen osaan: ala- ja ylähuoneeseen, ja monarkkiin. Alahuone koostuu vaaleilla valituista kansanedustajista, päinvastoin kuin ylähuone, jota vallitsee ylhäisö. Monarkki, kuningatar Elisabeth II, määrää pääministerin, antaa hyväksynnän laeille ja aukaisee parlamenttinsa vuosittain. (Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti 2019, viitattu 31.10.2019.)

Brexit eli Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen Euroopan unionista koskettaa monia Suomen kansalaisia. Yhdistyneessä kuningaskunnassa arvellaan asuvan noin 21 000 Suomen kansalaista (Tilastokeskus 2019, viitattu 31.10.2019). Jo ennen varsinaista eroa Euroopan unionista, eroprosessi on ehtinyt tuoda muutoksia Suomen kansalaisille, kuten maassaololuvan Euroopan unionin kansalaiselle, joka ei ole toistaiseksi pakollinen (Yhdistynyt kuningaskunta 2019a, viitattu 31.10.2019). Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaiselta, kuten suomalaiselta, ei lupaa maassaoloon ole tarvittu, paitsi siinä tapauksessa, mikäli kansalaisen maassaolon kyettäisiin todistamaan olevan vakava uhka yleisen turvallisuuden ja järjestykseen tai kansanterveyteen liittyvien syiden perusteella (Euroopan unioni 2019a, viitattu 31.10.2019).

Euroopan unionissa on 28 jäsenmaata, joihin kuuluivat toistaiseksi molemmat Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta. Voidaan katsoa, että toisen maailmansodan jälkeinen tilanne kannusti Euroopan maita yhteistyöhön keskenään. Talousyhteistyö alkoi vuonna 1951 kuuden Euroopan maan välillä: Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Saksa. (Euroopan unioni 2019b, viitattu 31.10.2019.) Yhdistynyt kuningaskunta liittyi Euroopan talousyhteisöön vuonna 1973, josta muodostui myöhemmin Euroopan unioni. He eivät kuitenkaan ottaneet käyttöön valuuttaa Euro eivätkä liittyneet Schengen alueeseen, joka on Euroopan unionin neuvottelema sopimus Euroopan maiden välisestä vapaasta liikkumisesta omien rajojensa sisällä. (Euroopan unioni 2019c, viitattu 31.10.2019.) Suomi kuuluu Schengen-alueeseen, joten Suomen kansalainen ei lain mukaan tarvitse passia muihin Schengen-maihin päästäkseen, esimerkiksi Ranskaan tai Kreikkaan (Euroopan parlamentti 2019, viitattu 31.10.2019).

Vuonna 2017 Yhdistynyt kuningaskunta jätti eroanomuksensa Euroopan unionista, mutta kunnes ero on virallinen, se pysyy osana Euroopan unionia (Euroopan unioni 2019c, viitattu 31.10.2019).

Eroamisen oli määrä tapahtua 31. lokakuuta 2019 ellei lisäajasta sovita Euroopan unionin kanssa tai saada erosopimusta aiemmin valmiiksi, jolloin ero astuisi voimaan sopimuksen allekirjoittamisen jälkeisen kuukauden ensimmäisenä päivänä (Eurooppa-neuvosto 2019a, viitattu 31.10.2019).

Tässä opinnäytetyössä tutkimme eroamisen seuraamuksia Suomen kansalaisille, jotka työskentelevät Yhdistyneessä kuningaskunnassa unohtamatta ennen Euroopan unionia maahan saapuneita Suomen kansalaisia. Emme käy muutoksia aloittain, vaan keskitymme olennaisimpiin muutoksiin maassa asuvien ja työskentelevien kannalta. Yritämme tuoda esiin eri Brexit lopputulosten seuraukset Suomen kansalaisille, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Tutkimuskysymyksiämme ovat:

- Mikä on Brexit?
- Mitkä ovat Brexitin vaihtoehtoiset toteutumistavat?
- Voiko Brexitiä perua tai lykätä?
- Mitä vaikutuksia Brexitillä on Suomen kansalaisiin, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa?
- Vaikuttaako Brexit Suomen kansalaisten työtilanteeseen, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa?

2 EUROOPAN UNIONI

Euroopan unionissa on 28 jäsenmaata, joihin kuuluvat toistaiseksi molemmat Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta (Euroopan unioni 2019b, viitattu 31.10.2019). Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995. Sillä on 13 paikkaa Euroopan parlamentissa, ja se toimii puheenjohtaja maana heinäkuusta joulukuuhun 2019. (Euroopan unioni 2019d, viitattu 31.10.2019.)

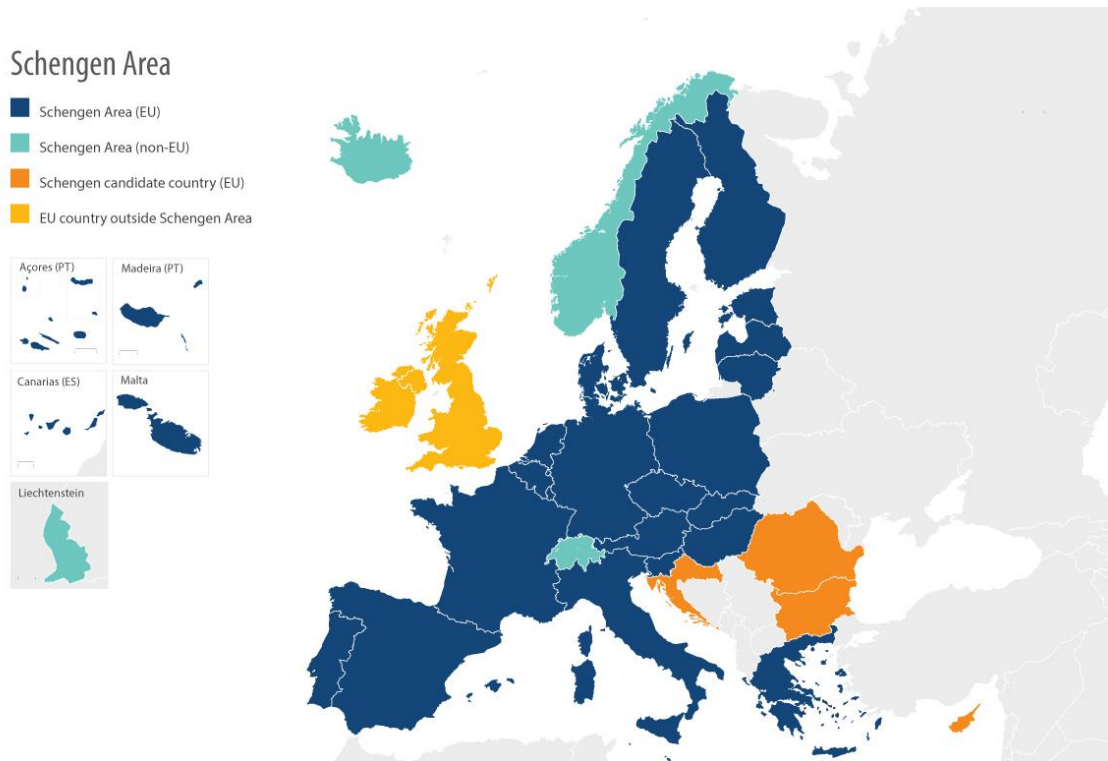

LIITE 1 Euroopan unionin jäsenvaltiot (Euroopan unioni 2019e, viitattu 31.10.2019).

Euroopan unionilla on monia toimielimiä. Yhteisön lainsäädäntötyö on Euroopan parlamentilla, Euroopan unionin neuvostolla ja Euroopan komissiolla. Parlamentti valitaan suorilla vaaleilla. He edustavat Euroopan unionin kansalaisia. Euroopan unionin neuvosto edustaa yksittäisten Euroopan unionin maiden hallituksia. Puheenjohtajana toimii kukin maa puolivuotisvuorollaan. Komissio puolestaan edustaa koko Euroopan unionin etuja. Poliittiset painopisteet määrittää Eurooppa-neuvosto. Muita toimielimiä ovat muun muassa Euroopan unionin tuomioistuin ja Euroopan keskuspankki, joka vastaa Euroopan unionin omasta valuutasta eli eurosta. (Euroopan unioni 2019f, viitattu 31.10.2019.)

Schengen-alueita pidetään yhtenä Euroopan unionin merkittävimpinä saavutuksina. Se muodostettiin vuonna 1985. Schengen-alue koostuu 26:sta Euroopan valtiosta, joista 22 kuuluu

Euroopan unioniin. Schengen-alueella on yhteinen viisumi, jolloin esimerkiksi purjehduskisaan osallistujan ei tarvitse hankkia kahta viisumia, mikäli maali on toisessa jäsenmaassa kuin lähtöpaikka. Vapaampaan liikkuvuuteen liittyy myös se, että jäsenvaltion kansalainen ei tarvitse passia vieraillessaan toisessa jäsenvaltiossa. (Euroopan parlamentti 2019, viitattu 31.10.2019.)

LIITE 2 Schengen alue. Schengen alue sinisensävyillä. Kandidaattivaltiot oranssinsävyillä. (Euroopan parlamentti 2019, viitattu 31.10.2019.)

2.1 Euroopan unionin historia

Toisen maailmansodan jälkeen korostui yhteistyö Euroopan valtioiden välillä. Euroopan taloudellinen yhteistyö kohti Euroopan unionia voidaan katsoa alkaneen vuonna 1951, jolloin Pariisin sopimuksella syntyi Euroopan hiili- ja teräs yhteisö, johon kuului kuusi maata: Alankomaat, Belgia, Italia, Luxemburg, Ranska ja Länsi-Saksa. (Euroopan unioni 2019b, viitattu 31.10.2019.) Sen tarkoituksena oli muun muassa tasa-arvoistaa teräksen saantia ja hintaa, mutta myös samalla estää konfliktien muodostumista parantamalla elintasoja jäsenvaltioissa. Yhteisö lakkautettiin vuonna 2002, sillä yhteisö oli Pariisin sopimuksella muodostettu 50 vuodeksi. (Pariisin sopimus 18.4.1951.)

Vuonna 1957 Roomassa sovittiin uudesta yhteisöstä nimeltä Euroopan talousyhteisö, joka sulautui lopulta Euroopan unioniin, ja se uudelleen nimitettiin Euroopan yhteisöksi. Yhteisö lakkautettiin siten vuonna 1993 Lissabonin sopimuksen myötä. Sen tarkoituksena oli taloudellinen yhteistyö jäsenmaidensa välillä. (Euroopan unioni 2019g, viitattu 31.10.2019.)

Vuonna 1993 syntyi Maastrichtin sopimuksella Euroopan unioni, jossa on nykyään 28 jäsenmaata. Sillä on muun muassa oma lakinsa, valuuttansa ja rajansa. (Euroopan unioni 2019g, viitattu 31.10.2019.) Jäsenmäärään on kuitenkin odotettavissa muutos, sillä Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut eroavansa Euroopan unionista. Eroamisen odotetaan tapahtuvan 31. lokakuuta 2019 (Euroopan unioni 2019h, viitattu 31.10.2019).

2.2 Euroopan unionista eroaminen

Lissabonin sopimuksen artikla 50 kertoo Euroopan unionista eroamisen ehdoista. Sen mukaan jokaisella jäsenvaltiolla on oikeus erota Euroopan unionista oman valtionsa lakien sanelemilla ehdoilla. (Lissabonin sopimus 1.12.2009.) Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi kansanäänestystä, jossa maan kansalaiset saavat äänestää erosta, kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa päätettiin (Yhdistynyt kuningaskunta 2019b, viitattu 31.10.2019).

Ero Euroopan unionista on kallis ja työläs prosessi, jossa sopimuksellinen ero on lähtökohtaisesti tavoitteena (Lissabonin sopimus 1.12.2009). On todennäköistä, että joudutaan tekemään paljon muutoksia valtion lakiin ja sopimaan uusia yhteistyösopimuksia, jotta eroaminen sujuisi hallitusti. Sen lisäksi Euroopan unioni voi vaatia niin sanottua erorahaa eli hyvitystä eron aiheuttamista kustannuksista ja muista jo sovituista menoista, minkä on arvioitu olevan noin 39 miljardia puntaa. (BBC 2019a, viitattu 31.10.2019.)

Kun valtio on päättänyt erota Euroopan unionista, sen tulee kertoa aikeistaan Eurooppa-neuvostolle. Tämän jälkeen alkavat neuvottelut, joiden päämääränä on sopia, kuinka eron jälkeen jatketaan yhteistyötä kyseisen valtion ja Euroopan unionin jäsenmaiden välillä. (Lissabonin sopimus 1.12.2009.) Se voi käsittää esimerkiksi muutokset vapaaseen liikkuvuuteen, jolloin muun muassa voidaan sopia, velvoitetaanko kansalaista hankkimaan tulevaisuudessa viisumi vieraillessaan maassa.

Mikäli yksimielisesti sekä Euroopan neuvosto ja valtio itse niin haluavat, voivat he siirtää eropäivää. Neuvotteluprosessi jatkuu siirron myötä, kunnes sopimus on allekirjoitettu tai aikaraja on mennyt umpeen ilman, että sopimusta on saatu aikaiseksi. (Lissabonin sopimus 1.12.2009.)

2.2.1 Sopimukseton ero

Valtion ilmoittaessa eroavansa Euroopan unionista alkavat neuvottelut Lissabonin sopimuksen artikla 50 mukaisesti. Päämääränä on saada aikaan sopimus, joka takaisi molempia hyödyttävät ehdot erolle, jolloin myös kansalaisten oikeudet maissa olisi turvattu. Neuvotteluille annetaan takaraja, johon mennessä sopimus tulisi tehdä, mutta mikäli nähdään tarpeelliseksi, voidaan aikarajaa jatkaa. Mikäli tilannetta ei saada ratkaistuksi kahden vuoden sisällä erosta ilmoittamisesta eikä lisäajasta voida yksimielisesti sopia, tapahtuu sopimukseton ero. (Lissabonin sopimus 1.12.2009.) Se on tilanne, jossa osapuolilla ei ole sovittuna, kuinka eron jälkeen toimitaan ja ollaan yhteistyössä. Vaikka eronneeseen eivät Euroopan unionin määräykset enää päde, valtiolla voi olla muita säädöksiä ja sopimuksia, jotka velvoittavat heitä toimimaan määrättyllä tavalla. Esimerkiksi tullien suhteen voidaan tilanteen mukaan toimia Maailman kauppajärjestön sääntöjen mukaan, mikäli sopimusta ei synny Euroopan unionin ja valtion välillä. (Morris 2019, viitattu 31.10.2019.)

Maailman kauppajärjestö on 164 jäsenmaan muodostama kansainväliseen kauppaan erikoistunut järjestö. Sen tarkoituksena on luoda kansainvälisen kaupan säännöt, jotka edistäisivät globaalia kaupankäyntiä. (Maailman kauppajärjestö 2019a, viitattu 31.10.2019.)

LIITE 3 Maailman kauppajärjestö. Jäsenmaat vihreällä. Ehdokkaat keltaisella. (Maailman kauppajärjestö 2019b, viitattu 31.10.2019.)

Maailman kauppajärjestön ollessa erillinen järjestö on valtio, ellei toisin sovittu, edelleen velvollinen noudattamaan järjestön määräyksiä. Täten sopimuksettomassa erossa Euroopan unionin sisäiset kaupankäynnin säännöt lakkaavat, ja Maailman kauppajärjestön säännöt vallitsevat. (Morris 2019, viitattu 31.10.2019.)

2.2.2 Sopimuksellinen ero

Sopimuksellista eroa voidaan pitää tavoitteellisena, sillä se turvaisi molempien osapuolten oikeudet ja yhteiset säännöt. Eroilmoituksen jälkeen alkavat neuvottelut, joissa sovitaan eron jälkeisestä yhteistyöstä ja toiminnasta. Tärkeitä sopimuksenaiteita ovat kansalaisten oikeudet eron jälkeen ja ihmisten- ja tavaroiden liikkuvuus Euroopan unionin ja eroavan jäsenvaltion välillä. Sopimuksellinen ero tapahtuu seuraavan kuun ensimmäisenä päivänä, kun sopimus Euroopan unionin kanssa on allekirjoitettu, ellei toisin sovita. (Lissabonin sopimus 1.12.2009.)

Koska sopimuksellisessa erossa hallittu eroaminen on tavoite, siihen mahdollisesti tarvitaan valmistautumisaikaa. Siirtymäaikana tehdään tarvittavat muutokset eroa kohti yhteistyössä Euroopan unionin kanssa. Tällöin saadaan lisäaikaa muutoksille, joita ero tuo. (BBC 2018a, viitattu 31.10.2019.)

3 YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA EUROOPAN UNIONISSA

Vuonna 1957 Roomassa sovittiin uudesta yhteisöstä nimeltä Euroopan talousyhteisö, joka sulautui lopulta Euroopan unioniin. Vaikka ajatus Euroopan talousyhteisöön kuulumisesta nostattikin mielipiteitä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, he hakivat ensimmäisen kerran yhteisöön vuonna 1960. Hylätyn jäsenyyspyynnön jälkeen, Yhdistynyt kuningaskunta haki jäsenyyttä uudelleen vuonna 1967 sillä kertaa onnistuen. Viimein vuonna 1973 Yhdistynyt kuningaskunta liittyi yhteisöön Tanskan ja Irlannin lisäksi. (Euroopan unioni 2019c, viitattu 31.10.2019.)

Vuonna 1993 syntyi Euroopan unioni, johon Euroopan talousyhteisö sulautui. Euroopan unionilla on oma valuuttansa, euro, jota Yhdistynyt kuningaskunta ei kuitenkaan ottanut käyttöönsä, vaan piti oman valuuttansa, punnan. Valuutan lisäksi, Yhdistynyt kuningaskunta neuvotteli jäävänsä ulos Schengen-alueesta. (em.)

Yhdistynyt kuningaskuntalla on 73 paikkaa Europarlamentissa. Vaikka maa on ilmoittanut lähtevänsä Euroopan unionista, se on edelleen jäsen, kunnes sopimukseton - tai sopimuksellinen ero tapahtuu. Euroopan unionin alue on Yhdistynyt kuningaskuntalle tärkeä viennin ja tuonnin kannalta. Jopa 47% Yhdistyneen kuningaskunnan viennistä kohdistuu Euroopan unionin alueelle ja 51% tuonnista tapahtuu Euroopan unionin alueelta. (em.)

3.1.1 Brexitin Historia

Brexit on British influence suunnitteluryhmän johtajan, Peter Wildingin, keksimä termi vuodelta 2012. Brexit toisin sanoen Britain Exit tarkoittaa Yhdistyneen kuningaskunnan eroa Euroopan unionista. Termin kerrotaan syntyneet Grexit-termistä, mikä tarkoittaa Kreikan eroa Euroopan unionista. Aiheesta käytiin kiivasta keskustelua erityisesti Kreikan talousvaikeuksien vuoksi. (Moseley 2016, viitattu 31.10.2019.)

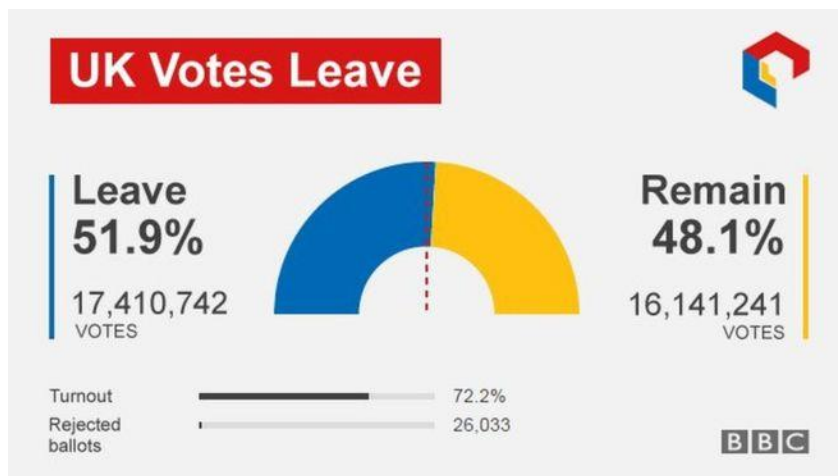
Yhdistyneen kuningaskunnan erosta Euroopan unionista on keskusteltu jo kauan. Vuonna 2013 silloisen pääministeri David Cameronin Bloombergin puheena tunnettu tilaisuus kuvastaa hyvin, kuinka maa oli jo silloin menossa kohti eroa Euroopan unionista. Puheessaan Cameron korosti Euroopan unionin historiaa, ja kuinka siitä on tullut alkuperäistä tarkoitustaan huomattavasti

laajempi kompleksiksi, joka oli pääministeri Cameronin mukaan ehkä jopa haitallinen Yhdistyneen kuningaskunnan taloudelle, työtilanteelle ja identiteetille. (Yhdistynyt kuningaskunta 2013, viitattu 31.10.2019.) Pääministeri asettaa kysymyksen kuulijoilleen:

”Voimmeko jatkaa organisaatiossa, jolla on monen miljardin punnan budjetti, muttei tarpeeksi huomiota omaan rahan käyttöön, ja epäonnistuneiden projektien lopettamiseen?” (em.)

Puheessaan hän käsitteli myös aihetta, josta eroprosessi sai alkunsa eli kansanäänestystä Yhdistyneen kuningaskunnan erosta tai jatkosta Euroopan unionin jäsenmaana. (em.)

Brexitin voidaan katsoa saaneen alkunsa 23. kesäkuuta vuonna 2016, kun Yhdistynyt kuningaskunta järjesti kansanäänestyksen, joka määrittäisi jäävätkö vai lähtevätkö he Euroopan unionista. Prosentteina esitettyinä 51,9% eroamisen puolesta ja 48,1% oli eroa vastaan. Yhdistyneen kuningaskunnan osista Lontoossa, Skotlannissa ja Pohjois-Irlannissa enemmistö äänesti eroamista vastaan. (BBC 2016a, viitattu 31.10.2019.)

LIITE 4 Kansanäänestystulokset Euroopan unionista erosta. Sininen eron puolesta, keltainen eroa vastaan. (em.)

Pääministeriksi nousi 13.6.2016 Theresa May (Yhdistynyt kuningaskunta 2019c, viitattu 31.10.2019). Hän aktivoi artikla 50 Lissabonin sopimuksesta 31 maaliskuuta 2017 erokirjeen myötä, joka luovutettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, Donald Tuskillle, joka vastasi tähän seuraavasti:

”En aio esittää, että tämä olisi hyvä päivä Brysselissä, kuten ei myöskään Lontoossa. Loppujen lopuksi, eurooppalaiset, mukaan lukien melkein puolet Yhdistyneen kuningaskunnan äänestäjistä, toivoo, että voisimme pysyä yhtenäisenä, emmekä ajautua erillemme”. (BBC 2017, viitattu 31.10.2019.)

Erokirjeen myötä eroneuvottelut tulivat ajankohtaiseksi. Pääministeri May oli jo Birminghamin puoluekokouksessa 2. lokakuuta 2016 ilmoittanut, että aikarajaltaan kaksivuotiset neuvottelut Euroopan unionin kanssa erosopimuksen aikaansaamiseksi alkaisivat maaliskuun 2017 loppuun mennessä. (BBC 2016b, viitattu 31.10.2019.) Neuvottelut Yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista alkoivat pääministeri Mayn lupauksesta huolimatta vasta 19 kesäkuuta vuonna 2017 (Eurooppa-neuvosto 2019b, viitattu 31.10.2019).

Euroopan unionin pääneuvottelijana toimi eroasiassa ranskalainen poliitikko, Michel Barnier. Yhdistyneen kuningaskunnan puolesta neuvotteli tuolloin konservatiivipuolueenjäsen, David Davis, joka toimi pääneuvottelijana 18 syyskuuta 2017 asti. Davis kertoi erosta haastatellessa, kuinka hän ei enää usko Brexitiin eikä hän täten ole enää paras valinta Brexitistä neuvottelemaan. Lisäksi hän kritisoi Yhdistyneen kuningaskunnan linjaa Brexitin suhteen liian löysäksi. (BBC 2018b, viitattu 31.10.2019.) Davis on julkisesti kritisoinut sopimuksettomasta Brexitistä aiheutuvia ongelmia liioitelluiksi kauhu skenaarioiksi. Ongelmien sijaan Davis näkee Brexitin mahdollisuudeksi määrätä maasta ilman ulkopuolisia rajoitteita. (Weaver 2018, viitattu 31.10.2019.)

Neuvottelut jatkuvat. 28. helmikuuta 2018 julkaistaan Brexitin erosopimus luonnos (Euroopan unioni 2018, viitattu 31.10.2019). Erosopimus ei kuitenkaan saanut tarpeeksi kannatusta. Pääneuvottelijana toimi Sir Oly Robbins (BBC 2018c, viitattu 31.10.2019). Erityisesti Irlannin raja oli kiistanalaisena aiheena (BBC 2018d, viitattu 31.10.2019).

Maaliskuussa 2018 tuli ilmi skandaali, jolla epäiltiin olevan yhteys vuonna 2016 järjestettyihin Brexit kansanäänestyksiin (Hern 2019, viitattu 31.10.2019). Cambridge Analytica yritys toimi vuodesta 2013 vuoteen 2018. Yrityksen tarkoituksena oli asiakkaidensa yleisön mielipiteen muuttaminen. Yrityksen epäiltiin käyttävän tähän tietoja muun muassa Facebookista, mikä edesauttoi kohdentamaan mainonnan potentiaalisimmille kohteille. Facebook myönsi antaneensa luvan osapuolelle, jonka epäillään myöntäneen tiedot Cambridge Analyticalle. Skandaaliksi asian teki moraalisten seikkojen lisäksi se, ettei heillä ollut lupaa käsitellä kaikkea tietoa, joita se käsitteli. Asiakkaat saattoivat olla yritysten lisäksi myös poliittisia tahoja, mikä teki tilanteesta entistä näkyvämmän, ja sen toimintaa voitiin täten verrata propagandaan. (Osbourne 2019, viitattu

31.10.2019.) Vaikka skandaali synnytti paljon keskustelua vuoden 2016 äänestyksen laillisuudesta niin uutta kansanäänestystä ei aiottu järjestää (Rawlinson 2018, viitattu 31.10.2019).

Pääministeri Theresa Mayn toimia Brexitin suhteen arvosteltiin ankarasti. Hän onnistui saamaan eniten vastustus ääniä esitetylle Brexit sopimukselleen kuin ikinä oli tapahtunut koko Yhdistyneen kuningaskunnan historiassa istuvan hallituksen aikana. Tulos oli 202 puoltavaa ja 432 vastustavaa ääntä. (BBC 2019b, viitattu 31.10.2019.)

Theresa May ja Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker tapasivat Strasbourgissa 11 maaliskuuta 2019 sopimuksen merkeissä, jota kutsutaan Strasbourgin sopimukseksi. Aiheena oli erityisesti Irlannin raja ja tulevaisuuden yhteistyön kehykset. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019d, viitattu 31.10.2019.)

Kahden epäluottamusäänestyksen jälkeen May kertoi luopuvansa Tory-puolueen johtajuudesta, mikäli hänen sopimuksensa Brexitistä hyväksyttäisiin (BBC 2019c, viitattu 31.10.2019). Erityisesti Irlannin rajan kohtalo nähtiin ongelmallisena sopimuksessa. Sopimus hylättiin, mutta May päätti luopua pääministeriydestään siitä huolimatta. Hän toimisi pääministerinä, kunnes seuraaja valittaisiin heinäkuussa 2019. (BBC 2019d, viitattu 31.10.2019.)

Brexit neuvottelut eivät tuottaneet tulosta, joten 20 maaliskuuta 2019 Yhdistynyt kuningaskunta lähetti eron lykkäämispyynnön, jossa he pyysivät lisääaikaa 30 kesäkuuta 2019 asti. Viimein 10 huhtikuuta päästiin yhteisymmärrykseen Brexitin lykkääntymisestä myöhäisempään ajankohtaan 31. lokakuuta 2019. (Eurooppa-neuvosto 2019c, viitattu 31.10.2019.)

Vaikka May oli ilmoittanut aikeistaan luopua pääministerin paikastaan, hän toimi pääministerinä, kunnes seuraaja valittiin. Mayn paikalle valittiin konservatiivipuolueen jäsen Boris Johnson 24 heinäkuuta 2019. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019e, viitattu 31.10.2019.)

Päätösvallan erimielisyydet jatkuivat pääministeri Johnsonin kaudella. Vaikka parlamentin jäädyttämisestä on tullut suorainen perinne ennen parlamentin avaamista ja kuningattaren puhetta, Brexitin aikarajan lähestyminen toi tilanteeseen uusia näkökulmia 9. syyskuuta 2019, kun parlamentti jäädytettiin. Kuningatar Elisabeth kannatti pääministeri Johnsonin aikomusta parlamentin lakkauttamisesta viideksi viikoksi. (BBC 2019e, viitattu 31.10.2019.) Yhdistyneessä kuningaskunnassa tilanteessa käytetty termi, proroguing, tarkoittaa sekä ylähuoneen, että

alahuoneen istuntojen lakkauttamista. Tämän voi tehdä vain hallitsija. (BBC 2019f, viitattu 31.10.2019.) Yhdistyneen kuningaskunnan korkein oikeus katsoi 28 syyskuuta 2019 parlamentin lakkauttamisen viideksi viikoksi olleen tarpeeton, sillä lakkauttaminen on kestänyt yleensä vain 4-6 päivää. Täten lakkautuksella voitiin katsoa olevan erityistä haittaa erityisesti Brexitin kannalta. (BBC 2019g, viitattu 31.10.2019.)

Puheessaan 14 lokakuuta 2019 kuningatar Elisabeth antoi ymmärtää, että Yhdistynyt kuningaskunta on irtautumassa Euroopan unionista 31 lokakuuta 2019. Tämän lisäksi kuningatar kannusti parlamenttiaan tekemään uusia tuottoisia sopimuksia eroon liittyen. (BBC 2019h, viitattu 31.10.2019.)

Lokakuun lopussa tilanne näytti edelleen epävarmalta. Vaikka pääministeri Johnsonin mielipide oli päinvastainen, hän joutui lopulta pyytämään lisääaikaa Euroopan unionilta. Ilman mielipiteen ilmausta ei tosin säästyty, sillä Johnson lähetti pyyntökirjeen allekirjoittamattomana, ja toisen kirjeen, joka riiteli ensimmäistä vastaan. (Boffey 2019, viitattu 31.10. 2019.) Uudeksi aikarajaksi asetetaan 31. tammikuuta 2020 (BBC 2019i, viitattu 31.10. 2019).

3.1.2 Brexitin vaikutukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Puheessaan, jonka pääministeri Theresa May antoi virasta luopumisestaan 24. maaliskuuta 2019, hän kertoi kantansa vuoden 2016 kansanäänestyksestä ja kuinka tärkeää on sen äänestystuloksen kunnioittaminen. Muutos oli pääministerin mukaan välttämätöntä. (BBC 2019d, viitattu 31.10.2019.)

”Vuonna 2016 me annoimme kansalaisille vaihtoehdon. Kaikkien ennusteiden vastaisesti, kansalaiset äänestivät lähtevänsä Euroopan unionista. Minä olen aivan yhtä varma, kuten olin sinä päivänä kolme vuotta sitten, että demokratiassa, jos antaa ihmisille valinnan mahdollisuuden, on heidän valintansa myös toteutettava.” (em.)

Vaikka Theresa May alun perin äänesti Euroopan unionista eroamista vastaan, hän ei ollut ainoa Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri, joka piti eroa Euroopan unionia Yhdistyneen kuningaskunnan seuraavana askeleena. Ensimmäisessä puheessaan 24. heinäkuuta 2019 uusi pääministeri Boris Johnson vakuutti, että on vielä mahdollista löytää parempi erosopimus. Muutos, Johnsonin puheen mukaan, olisi kaikille suotuisa tilanne, jonka tulisi tapahtua mahdollisimman pian, sillä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset olivat kyllästyneet odottamaan Brexitiä. (BBC 2019j, viitattu 31.10.2019.)

Operaatio Yellowhammer on valmiussuunnitelma, joka julkaistiin 11 syyskuuta 2019. Se nimeää pahimmat mahdolliset sopimuksettomien eron seuraukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Erityisesti, koska kansanäänestys oli erityisen tiukka, pidetään mahdollista, että mielenosoituksia järjestettäisiin ympäri maata. Tämä aiheuttaisi erityistä haittaa yleiselle järjestykselle ja poliisin toiminnalle varsinkin, jos mielenosoituksessa syntyisi mellakoita vastamielenosoittajien kanssa. (Operation Yellowhammer 2.8.2019.)

Mellakoiden lisäksi ruoan hinnan pelätään maassa nousevan. Tämä vaikuttaisi erityisen voimakkaasti pienituloisiin. Myös elintarvikkeiden viennissä pelätään tulevan ongelmia, sillä mikäli nykyistä tasoa pidettäisiin yllä, tarvittaisiin noin 1,9 miljoonaa sertifikaattia todistamaan elintarvikkeen olevan standardin mukaista. (em.)

Ruuhkaa odotetaan syntyvän rajoilla, joten matkustus, vienti ja tuonti voivat pitkittyä. Tämä voi johtaa erinäisten tuotteiden, kuten lääkkeiden puutukseen maassa. Lääkkeiden saannin odotetaan pitkittyvän ensimmäisen kuuden kuukauden aikana sopimuksettomasta erosta. Myös Gibraltarilla odotetaan tulevan vastaavia ongelmia. (em.)

Euroopan unionin kalastusalueet muuttuisivat laittomiksi Yhdistyneen kuningaskunnan aluevesillä. Tämän pelätään aiheuttavan yleistä ärsytystä paikallisten kalastajien keskuudessa. Pelätään myös, että sekasortoinen tilanne johtaisi salakuljetukseen tai muuhun rikolliseen toimintaan. (em.)

Englannin oma valuutta saattaisi kokea inflaation eron myötä. Sijoittajille tilanne olisi huono, sillä talojen arvon odotetaan laskevan erityisesti Lontoossa, jolloin menetykset olisivat suuria. (em.)

The Guardianin haastattelussa Operaatio Yellowhammerin julkaisun jälkeisenä päivänä pääministeri Boris Johnson vakuutti, että Yhdistynyt kuningaskunta tulee olemaan ajoissa valmis Brexiin. Hänen mukaansa eroamistapa tai Yhdistyneen kuningaskunnan päätösvallan sisäiset ongelmat eivät vaikuta Yhdistyneen kuningaskunnan Brexit valmiuteen. (The Guardian 2019a, viitattu 31.10.2019.) (em.)

3.1.3 Brexitin peruminen

Yhdistyneen kuningaskunnan eron Euroopan unionista voisi ainakin teoriassa perua (Lissabonin sopimus 1.12.2009). Tosin Yhdistyneen kuningaskunnan pääministerien, jotka ovat ajaneet Brexitia kaudellaan, kannat huomioon ottaen Brexitin peruminen ei ole näyttäytynyt erityisen todennäköiseltä tulokselta.

Noin 6 miljoonaa ihmistä on allekirjoittanut pyynnön Brexitin perumiselle keväällä 2019 tuloksetta (The Guardian 2019b, viitattu 31.10.2019). Teoriassa Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri voisi perua Brexitin, jopa ilman parlamentin äänestystä. Käytännössä Yhdistyneen kuningaskunnan korkein oikeus on näyttänyt toteen pääministerin päätösvallan rajoitukset parlamentin lakkauttamisen yhteydessä. (Schraer 2019, viitattu 31.10.2019.)

Euroopan unionin tuomioistuin on antanut luvan vuonna 2018, jonka myötä Yhdistynyt kuningaskunta ei tarvitsisi muiden Euroopan unionin valtioiden hyväksyntää päätökselleen jäädä Euroopan unioniin. Yhdistyneeltä kuningaskunnalta vaadittaisiin kirje Eurooppa-neuvostolle. Peruminen ei kuitenkaan voisi tulla kysymykseen, mikäli aikomuksena olisi siten saada lisää aikaa eroa varten. (BBC 2019k, viitattu 31.10.2019.)

4 SUOMI JA YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhde on historian saatossa muuttunut jopa radikaalisti. Talvisodassa Suomen tilannetta sympatisoitiin, päinvastoin kuin jatkosodassa, jolloin Yhdistynyt kuningaskunta julisti Suomelle sodan. (Suomen Lontoon Suurlähetystö 2019a, viitattu 31.10.2019.)

Euroopan unionin myötä kansalaisten päätösvalta asuinmaastaan kasvoi, jolloin Suomen kansalaisen muutto Yhdistynyt kuningaskuntaan helpottui. Siitä tuli monen Suomen kansalaisen koti. Vuonna 2016 kansanäänestyksen tulos Yhdistyneen kuningaskunnan erosta Euroopan unionista kiristi suhteita jälleen, sillä se kosketti isoa osaa Suomen kansalaisista, jotka asuivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vaatimuksella maassaololuvasta. (em.)

Suomi pitää Brexitiä valitettavana, mutta tarkoituksena on tiivis suhde Yhdistyneeseen kuningaskuntaan jatkossakin. Samalla pelkona on, että moni asia vaikeutuu, kuten opiskelu, työntekeminen ja kaupankäynti. (Lindvall, haastattelu 11.6.2019)

4.1 Suomalaiset järjestöt ja yhteisöt

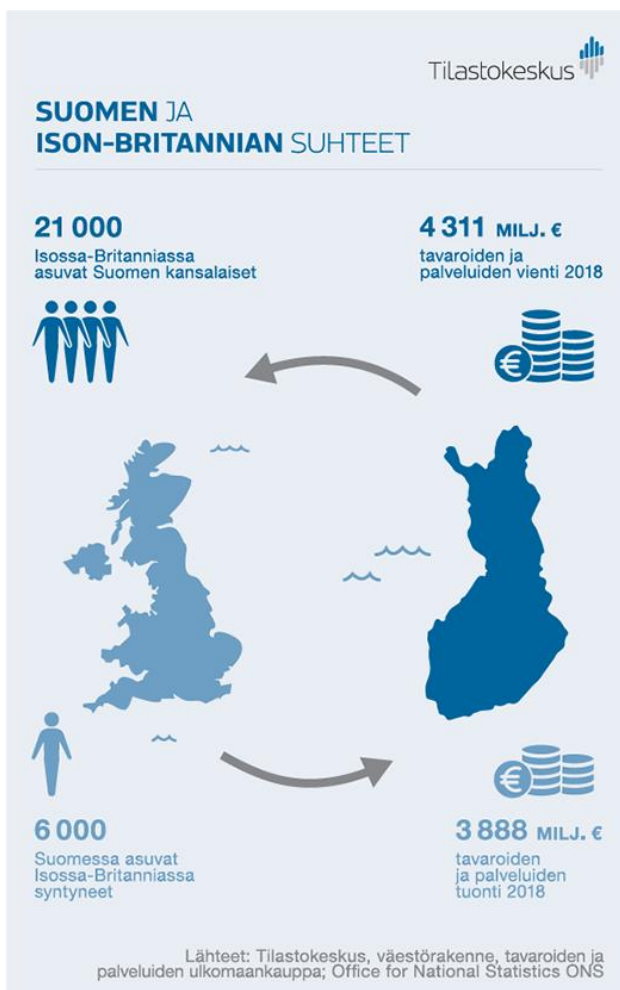
Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimii paljon suomalaisia järjestöjä ja yhteisöjä sekä yksityisille että yrityksille. Business Finland ja Suomalais-brittiläinen kauppakamari tarjoavat apuaan yrityksille ja järjestävät erinäisiä tapahtumia, jotka auttavat yrityksiä verkostoitumaan (Business Finland 2019, viitattu 31.10.2019; Finnish-British chamber of commerce 2019, viitattu 31.10.2019). Suomalaista taidetta tukee Suomen Lontoon instituutti, joka ilmoittaa verkkosivuillaan tapahtumista (Suomen Lontoon instituutti 2019, viitattu 31.10.2019).

Myöskään yksityisten ihmisten verkostoituminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole kovin hankalaa, sillä esimerkiksi Scottish-Finnish society järjestää Suomi-henkisiä tapahtumia Skotlannissa (Scottish-Finnish society 2019, viitattu 31.10.2019). Suomen Lontoon Merimieskirkossa voi kirkonmenojen lisäksi käydä muun muassa salmiakki ostoksilla tai majoittua halvalla, joten se sopii hyvin suomalaisen hätämajoitukseksi Lontoossa (Suomen merimieskirkko 2019, viitattu 31.10.2019). Suomi-kouluja on Yhdistyneessä kuningaskunnassa yli 20, jotka opettavat Suomen kieltä ja kulttuuria (Suomen Lontoon Suurlähetystö 2019b, viitattu 31.10.2019).

Anglo-Finnish society järjestää kulttuuri tapahtumia ja puheita Lontoossa (Anglo-Finnish society 2019, viitattu 31.10.2019).

4.2 Suomalaiset Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuu arviolta yli 20 000 suomalaista, joista suurimman osan arvioidaan asuvan maan pääkaupungin, Lontoon, läheisyydessä (Suomen Lontoon Suurlähetystö 2019a, viitattu 31.10.2019). On ollut epäselvää, kuinka Brexit tulee vaikuttamaan suomalaisten määrään maassa. Suomen Suurlähetystö kertoo sivuillaan Yhdistyneen kuningaskunnan olevan vielä melko turvallinen matkustusmaa, mutta myös paikallisten viranomaisten pelkäävän terrorismin uhkaa, mikä voi puolestaan vähentää ainakin maahan matkustamista toistaiseksi. (Ulkoministeriö 2019, viitattu 31.10.2019.)

LIITE 5 Suomen ja Ison-Britannian suhteet (Tilastokeskus, viitattu 31.10.2019).

Ei ole toistaiseksi varmaa, kuinka Brexit tulee vaikuttamaan suomalaisten määrään Yhdistyneessä kuningaskunnassa. On kuitenkin todennäköistä, että työmahdollisuudet vähenevät yritysten vetäytyessä Yhdistyneestä kuningaskunnasta. (O'Carroll 2019, viitattu 31.10.2019.)

4.2.1 Sopimukseton ero

Operaatio Yellowhammerin dokumentti osoittaa, että Yhdistynyt kuningaskunta on valmistautunut sopimuksettomaan eroon, vaikka Euroopan unionin neuvotteluiden tarkoitus olisi tehdä sopimus jatkosta.

Sopimukseton ero tarkoittaisi, että Brexit astuisi voimaan ilman siirtymäaikaa. Sopimuksettomassa erossa yhteisiä pelisääntöjä ei ole, joten on vaarana, että tilanne johtaa epätasa-arvoon ja valtioiden välisiin kohtuuttomiin vaatimuksiin, joista saisivat kärsiä sekä yksittäiset ihmiset kuin myös yritykset. Tämä voisi johtaa esimerkiksi lääkkeiden huonoon saatavuuteen tai niiden korkeaan hintaan, jolloin sairas ihminen joutuu kärsimään tilanteesta. Yrityksille se voi merkitä esimerkiksi kohtuutonta tullia. (BBC 2019, viitattu 31.10.2019.)

Sopimuksettomassa erossa ei välttämättä olla tehty erillistä sopimusta viennistä ja tuonnista Euroopan unionin jäsenmaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välille, joten Yhdistyneen kuningaskunnan voisi odottaa toimivan World Trade Organizationin asettamin ehdoin. Kyseiseen yhteisöön kuuluu 164 jäsenvaltiota, ja sen tarkoituksena on neuvotella kansainvälisen kaupan ehdoista. Mikäli World Trade Organizationin jäsenvaltioilla ei ole erillistä sopimusta toisen kanssa, noudatetaan World Trade Organizationin ehtoja. Tästä voi kuitenkin Yhdistyneen kuningaskunnan tapauksessa seurata useiden tuotteiden ja jopa ruoan kallistuminen. Yhdistyneen kuningaskunnan kerrotaan aikovan väliaikaisesti olla verottamatta tullia useista tuotteista esimerkiksi appelsiineista ja televisioista. Euroopan unionia ei kuitenkaan ole tilanteessa pakotettu käyttämään samaa tulliverotusta. Yhdistyneen kuningaskunnan on vaikea ilman erillistä sopimusta madaltaa tullia World Trade Organizationin ehtojen vuoksi. (Morris. 2019, viitattu 31.10.2019.)

Suomen kansalaisille sopimukseton ero tarkoittaa mahdollisesti monia muutoksia, kuten maassaololuvan hankkimista. Euroopan unionin kansalainen voi hakea maassaololupaa Yhdistynyt kuningaskuntaan 31 kesäkuuta 2021 saakka. Myös ennen Euroopan unionia maahan

tulleiden Euroopan unionin kansalaisten tulisi todistaa maassaololupansa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019f, viitattu 31.10.2019.)

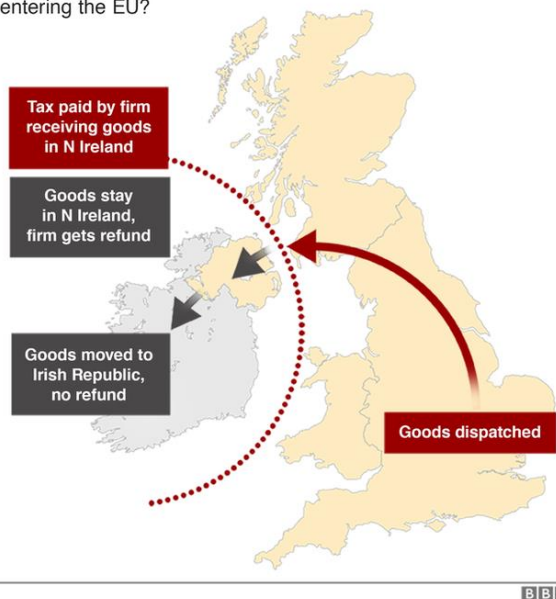
Yhdistynyt kuningaskuntalla olisi mahdollisuus vaatia viisumeita myös Suomen kansalaisilta, minkä he todennäköisimmin välttävät. Mikäli Yhdistynyt kuningaskunta ottaisi viisumit käyttöön, se tarkoittaisi enemmän valmisteltavaa matkustusta varten Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Vaikka moni ostaakin matkavakuutuksen matkoilleen, tulee sen myös täyttää viisumin vaatimat ehdot erityisesti sairaalakulukorvausten osalta, sillä eurooppalainen sairaanhoitokortti ei enää käy eron jälkeen maassa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019g, viitattu 31.10.2019.)

4.2.2 Sopimuksellinen ero

Brexit sopimuksesta on kiistelty paljon Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentissa. Pääministeri Theresa Mayn kaudella sopimusehdotuksia oli jopa kolme, mutta yhdestäkään niistä ei tullut virallista sopimusta Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välille. Pääministeri Boris Johnson esitti sopimuksen, jossa ehkä olennaisimpana erona edeltäviin, oli Irlannin raja, joka aiottiin muuttaa tullijärjestelmälliseksi. (BBC 2019m. Viitattu 31.10.2019.)

How customs might work

What might happen when a firm in Northern Ireland orders goods from the rest of the UK deemed "at risk" of then entering the EU?

LIITE 6 Kuinka tullit saattaisivat toimia kovan Brexitin jälkeen (BBC 2019m, viitattu 31.10.2019).

Mikäli Yhdistynyt kuningaskunta pääsee sopimukseen Euroopan unionin kanssa, eron jälkeen alkaa siirtymäaika. Siirtymäaika tarkoittaa eron sopimisen jälkeistä murrosvaihetta, jonka aikana valmistaudutaan vähitellen siirtymään uuteen tilanteeseen. Sen tarkoituksena on tehdä ero mahdollisimman helpoksi toteuttaa osapuolille. Suomalaisten Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeluun se vaikuttaisi siten, että heillä olisi aikaa sopeutua tilanteeseen hankkimalla mahdolliset tarvittavat luvat vasta Brexitin jälkeen, kuitenkin ennen siirtymäajan loppumista eli 30 kesäkuuta 2021. (BBC 2018a, viitattu 31.10.2019.)

5 KULKEMINEN JA OLESKELU YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA

Suomalaisten Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeleminen on ennen eroa Euroopan unionista sallittu ilman viisumia, oleskelulupaa tai siihen verrattavaa asiakirjaa (Euroopan unioni 2019a, viitattu 31.10.2019). Riippuen eron lopputuloksesta, asiaan tulee todennäköisesti muutos.

Matkustamisessa odotetaan tapahtuvan muutoksia, erityisesti mikäli tapahtuu sopimukseton ero. Muutoksia tapahtunee myös erinäisten asioiden kuljetuksessa rajan yli, kuten lääkkeiden ja eläinten (Operaatio Yellowhammer 2.8.2019).

5.1 Matkustustaminen

Yhdistynyt kuningaskunta on saarivaltio, jolla on yhteinen raja Irlannin kanssa. Kolonialismin ajoilta valtiolla on merentakaisia de-jure alueita, joiden ulkopoliitikasta Yhdistynyt kuningaskunta huolehtii, esimerkiksi Gibraltar. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019h, viitattu 31.10.2019.)

Operation Yellowhammer dokumentissa kerrottiin odotettavan jonkinasteisia ongelmia matkustuksen kanssa, mikäli sopimukseton Brexit tapahtuu. Epäillään, että ongelmia tulee niin lentokentillä kuin tärkeissä satamakaupungeissa ja muissa rajanylityspaikoissa. Gibraltarille ennustettiin yli neljän tunnin viivästymisiä Brexitin vuoksi. Viiveiden pelätään aiheuttavan pulaa tuotteista, esimerkiksi lääkkeitä. (Operaatio Yellowhammer 2.8.2019.)

Monelle eläinten omistajalle voi tulla lisää vaatimuksia eläimensä kanssa matkustamisesta Yhdistyneestä kuningaskuntasta, sillä Brexitin myötä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee kolmannen maan valtio. Yhdistynyt kuningaskunta ei ole toistaiseksi ilmoittanut vastaavaa muutosta. Tällöin esimerkkinä suomalaisperhe, joka asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa terveen kultaisennoutajansa kanssa, joutuu aloittamaan noin kolme kuukautta kestävänsä prosessin rokottaakseen ja todistaakseen, ettei lemmikillään ole vesikauhu. Tästä voi seurata ylimääräistä kärsimystä lemmikille, jolta voidaan vaatia otettavaksi verinäyteitä. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019i, viitattu 31.10.2019.)

Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien ajolupiin saattaa kohdistua muutoksia. Yhdistyneestä kuningaskunnasta hankittu ajolupa kelvannee sellaisenaan vielä Brexitin jälkeen, mutta esimerkiksi Ranskassa ajaminen tällä todistuksella vaatinee luvan. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019j, viitattu 31.10.2019.) Suomessa hankittu ajokortti käynee vielä Brexitin jälkeen. Todisteina vakuutuksesta saatetaan vaatia esimerkiksi niin sanottu vihreä kortti, jonka saa vakuutuksen myöntäjältä. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019k, viitattu 31.10.2019.)

Vaikka Yhdistynyt kuningaskunta on ilmaissut kantansa, että Euroopan unionin kansalaisilta ei vaadittaisi viisumia lyhyille lomille, heillä on Brexitin myötä mahdollisuus vaatia Euroopan unionin kansalaisilta viisumia tai muuta maassaololupaa halutessaan. Ei ole vielä tiedossa, mitä edellytyksiä maassaoloon vaadittaisiin, mutta tavalliseen Yhdistyneen kuningaskunnan työviisumiin tarvitaan osoitus työpaikasta, kunnollisesta palkasta, englannin kielen taidosta, tiliote, matkustuskyky ja matkustushistoria viiden vuoden ajalta. Lisäksi voidaan vaatia rikoshistoria 10 vuoden ajalta, mikäli työ on arkaluontoista, kuten lasten parissa työskentelyä. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019l, viitattu 31.10.2019.)

5.2 Maassaololuvat Euroopan unionin kansalaisille

Suomalaisten oleskeleminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa on sallittu ilman viisumia, oleskelulupaa tai siihen verrattavaa asiakirjaa ennen Yhdistyneen kuningaskunnan eroa Euroopan unionista. Eron lopputulos vaikuttaa siihen, tarvitseeko suomalainen jatkossa passin lisäksi myös hankkia viisumia. Viisumin saadakseen kansalaiselta voisi vaatia tarvittavat todisteet aikomuksesta, varallisuudesta ja sairasmatkavakuutuksesta. Esimerkiksi Schengen alueelle saapuvan kolmannen maan työntekijän täytyy osoittaa työpaikan olemassaolo ennen viisumin myöntämistä. (Schengenvisainfo 2019, viitattu 31.10.2019.)

Mikäli maassaololuvan hakija on lapsi, alle 21-vuotias, voidaan lapsen hakemus halutessa linkittää vanhemman hakemukseen, mikäli vanhempi on saanut jo päätöksen maassaololuvastaan. Tämä on suositeltavaa, sillä muussa tapauksessa on todistettava lapsen tai lapsien maassaoloaika. Mahdollisuuksien mukaan lapsi voi tehdä hakemuksensa myös omatoimisesti tai muualla asuva vanhempi voi tehdä sen hänen puolestaan. Lapsen saama status voi poiketa vanhemman statuksesta, mikäli lapsi on ollut maassa eri ajan kuin vanhempansa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019m, viitattu 31.10.2019.)

5.2.1 Pre-settled status

Pre-settled statuksen saa todennäköisesti, mikäli henkilö on asunut alle viisi vuotta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, mutta asuu Yhdistyneessä kuningaskunnassa 30 joulukuuta 2020 mennessä. Statuksen omaava on oikeutettu työskentelemään Yhdistyneessä kuningaskunnassa, minkä lisäksi hänellä on oikeus terveydenhuoltoon ja muihin etuuksiin, mikäli hän on niihin muin perustein oikeutettu. Mikäli henkilö asuu kaksi peräkkäistä vuotta muualla, hän menettää statuksensa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019n, viitattu 31.10.2019.)

5.2.2 Settled status

Settled statuksen saa todennäköisesti, mikäli henkilö on asunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa viisi peräkkäistä vuotta, ja mikäli tämä käy toteen ennen 30 joulukuuta 2020. Tätä ei estä pakollinen oleskelu ulkomailla, kuten asevelvollisuuden suorittaminen. Statuksen omaava on oikeutettu työskentelemään Yhdistyneessä kuningaskunnassa, minkä lisäksi hänellä on oikeus terveydenhuoltoon ja muihin etuuksiin, mikäli hän on niihin muin perustein oikeutettu. Statuksen voi menettää, mikäli asuu viisi peräkkäistä vuotta muualla. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019n, viitattu 31.10.2019.)

5.2.3 Permanent residence status

Permanent residence statuksen omaava ei voi olla pois maasta kahta peräkkäistä vuotta menettämättä statustaan. Statuksen voi todistaa passissa olevalla leimalla, biometrisellä oleskelulupakortilla tai sinisessä oleskelulupadokumenttikirjasessa olevalla luvalla. Brexitin myötä statuksen omaavan tulee joko hakea Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisuutta tai settled statusta. Hakiessa oleskelulupaa henkilön ei kuitenkaan tarvitse esittää todisteita pitkäaikaisesta asumisestaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019o, viitattu 31.10.2019.)

5.2.4 Indefinite leave to remain status

Suomalaisille, jotka muuttivat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ennen sen liittymistä Euroopan unioniin, saatettiin automaattisesti myöntää Indefinite leave to remain status. Statuksen omaava ei

voi olla pois maasta kahta peräkkäistä vuotta menettämättä statustaan. Statuksen omaavan ei tarvitse erikseen hankkia lupaa oleskelulleen Brexitin vuoksi. Passiin on voitu leimata lupa, mutta myös kirje Home Officesta, 'vingenette' (tarra) tai biometrinen oleskelulupakortti käyvät todisteeksi statuksesta. Mikäli statusta ei voida todistaa, niin on haettava settled-statusta tai osallistua Windrush järjestelyyn, joka on tarkoitettu niille, jotka ovat asuneet laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa kauan, mutta eivät voi sitä vaadituin dokumentein todistaa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019o, viitattu 31.10.2019.)

6 TYÖN TEKEMINEN YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA

Euroopan unionin aikana Suomen kansalainen on saanut vapaasti työskennellä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ilman erillistä ilmoitusta paikallisille viranomaisille, mikäli työ on kestänyt alle kolme kuukautta. Kolmen kuukauden työ sen sijaan on vaatinut ilmoittamista maassaolosta. Tämä on yleinen käytäntö Euroopan unionin maissa. (Euroopan unioni 2019a, viitattu 31.10.2019.) Tietoa, kuinka Brexit olisi vaikuttanut suomalaisten määrään Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole tutkimustietoa, mutta on todennäköistä, että epävakaa tilanne vaikuttaa muuttajien määrään (Lindvall, haastattelu 11.6.2019).

Eron jälkeen esimerkiksi eurooppalainen sairaanhoitokortti ei välttämättä enää käy Kortin tarkoituksena on, että kansalainen saisi samaan hintaan kuin kotimaastaan hoitoa, vaikka olisikin muussa jäsenvaltiossa vierailulla. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019g, viitattu 31.10.2019.) Esimerkiksi suomalainen liikemies, joka joutuisi liikenneonnettomuuteen Espanjassa, saisi hoitonsa, jonka hinta olisi sama, kuin jos onnettomuus olisi sattunut Suomessa. Tulevaisuudessa lieneekin parasta hankkia kattava vakuutus Yhdistyneeseen kuningaskuntaan matkustaessa.

6.1 Ennen Brexitä tulleet

Kuten olemme todenneet edellisissä luvuissa, Brexit tulee vaikuttamaan lähes kaikkiin Suomen kansalaisiin, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Epävarma tilanne tuskin houkuttelee uusia yrityksiä tai työntekijöitä maahan.

Vaikka yrityksiä lähtisikin eron vuoksi muualle, on tiettyjä aloja, joiden osaajille olisi edelleen kysyntää, kuten erikoislääkäreiden. Yhdistyneen kuningaskunnan julkaisun mukaan työoikeus säilyy, kun kansalainen tekee viimeistään kesäkuun 2021 loppuun mennessä hakemuksen maassaololupaan sopimuksellisen Brexitin tapauksessa. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019a, viitattu 31.10.2019.) Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteistyötä aiotaan pitää yllä eron tyypistä huolimatta (Lindvall, haastattelu 11.6.2019).

6.2 Brexitin jälkeen tulleet

Toistaiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan valtio on ilmoittanut, ettei se aio vaatia Euroopan unionin kansalaisilta lupaa alle kolmen kuukauden mittaiseen työjaksoon, ellei toisin sovita. Yli kolmen kuukauden työjakson seurauksena vaadittaisiin maassaololupaa. Se tulee tehdä kolmen kuukauden kuluessa maahanmuutosta. Se olisi voimassa 3 vuotta. Vaadittavia tietoja maassaololupahakemusta varten sisältävät myös rikosrekisteritiedot. Yhdistynyt kuningaskunta on aikonut tehostaa rikollisten häätämistä maasta, joten mikäli valtio näkee Euroopan unionin kansalaisen uhkana, se voi evätä maassaololuvan. (Yhdistynyt kuningaskunta 2019p, viitattu 31.10.2019.)

On mahdollista, että Brexitin jälkeen tulleet eivät saa pitempiaikaista maassaololupaa helposti, sillä Yhdistynyt kuningaskunta on suunnitellut ottavansa käyttöön Australialaistyylisen pisteytysjärjestelmän. Siinä pisteitä voi saada esimerkiksi iän, kielitaidon ja koulutustason mukaan. (BBC 2019n. viitattu 31.10.2019.)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä muutoksia Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen Euroopan unionista aiheuttaisi Suomen kansalaisille, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Aiheen ollessa ajankohtainen ja vielä kesken, on mahdollista ainoastaan arvailla Brexitin tulevaisuutta. Totesimme, että vaihtoehtoja oli neljä: peruminen, jatkoaika, sopimuksellinen- ja sopimukseton ero.

Brexitin peruminen tarkoittaisi Suomen kansalaiselle, että muutosta ei tulisi. Kansalaiset kerääntyisivät äänestämään Euroopan unioniin jäämisen puolesta uuteen kansanäänestykseen, jonka tuloksena Yhdistynyt kuningaskunta jatkaisi Euroopan unionin jäsenvaltiona noudattaen sen määräyksiä. Koska peruminen olisi kansanäänestyksen tuloksen vastainen, voidaan se myös nähdä epädemokraattisena tekona. Täten se ei liene kovin todennäköinen skenaario.

Jatkokaikaa on Brexitille annettu jo kaksi kertaa, joten sitä tuskin enää halutaan jatkaa 31.1.2020 jälkeen. Jatkoaika tarkoittaa Suomen kansalaiselle epätietoisuutta tulevasta, mikä saattaa vaikuttaa ihmisten valintoihin asuinpaikastaan joko suoraan tai epäsuorasti, kuten toimipisteen siirtyessä mantereelle tms. Jatkoaika tulisi kalliiksi, joten sitä pyritään välttämään vaikkakin toistaiseksi erittäin huonoin tuloksin.

Sopimuksellinen ero takaisi yhteiset säännöt Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välille eron jälkeen. Ero pyrittäisiin tekemään hallitusti siirtymäaikaa mahdollisesti käyttäen. Tällöin Suomen kansalaisella olisi todennäköisesti enemmän aikaa hankkia tarvittavat asiakirjat jatkaakseen maassa asumistaan. Maassaololuvan aikaraja olisi tällöin 30. kesäkuuta 2021. Neuvotteluilla pyritään ensisijaisesti sopimukselliseen eroon.

Mikäli sopimusta ei saada aikaiseksi, ero astuu voimaan aikarajan umpeuduttua, ellei toisin sovita. Sopimukseton ero voisi mahdollisesti saada aikaan kaaosta ja ongelmia, mikäli sitä ei tehtäisi hallitusti. Mielenosoitukset ja vastamielenosoitukset olisivat mahdollisia, ja voisivat hidastaa kulkemista eron aikoihin, samoin kuin uudet käytännöt rajanylityspaikoissa ja lentokentillä. Lemmikkiä kuljettaessaan Yhdistyneestä kuningaskunnasta Euroopan unionin alueelle, kannattaa varata noin kolme kuukautta uusien vaatimusten täyttämiseen. Ilman kattavia yhteisiä sääntöjä ongelmia voi tulla niin kulkemisessa kuin oleskelussakin. Jatkaakseen asumistaan Yhdistyneessä

kuningaskunnassa tulee olla maassaololupa 31. joulukuuta 2020 tai ilmoitettuun päivään mennessä. On suositeltavaa hankkia kattavat vakuutukset, erityisesti mikäli Yhdistynyt kuningaskunta eroaa Euroopan unionista ilman sopimusta.

Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen on hyvä esimerkki monimutkaisesta tapauksesta, jossa ero ei ole tapahtunut helpoimman tai halvimman kautta. Sen vuoksi opinnäytetyö käsittelee paljon teoriaa, jota voi myös soveltaa ainakin osin muidenkin jäsenmaiden eroon.

Tietoa aiheesta löytyi paljon, mutta johtuen asian keskeneräisyydestä, varmaa tietoa oli vähän. Tieto oli pitkälti julkista, joten asiantuntijoilta oli vaikea saada uutta tietoa. Osa tiedosta myös vanhentuu nopeasti. Haastattelusta oli siten erityisen vaikea saada lisää tietoa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, mitä muutoksia Brexit toisi Suomen kansalaisille, jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Työllä ei ollut toimeksiantajaa, sillä aikataulullisesti se olisi ollut vähintäänkin haastavaa. Aihe valikoitui siten omasta mielenkiinnosta politiikkaan ja erilaisia poliittisia järjestelmiä kohtaan. Oli erittäin mielenkiintoista seurata aihetta, joka oli niin ajankohtainen, ja jota saattoi lukemisen lisäksi myös katsoa jopa suorana lähetyksenä.

Ongelmaksi nousi heti alussa se, että varmaa tietoa ei ole mahdollista saada ennen Brexitiä, jonka olisi määrä tapahtua 31. tammikuuta 2020, ellei toisin sovita. Tulevaisuutta on vaikea ennustaa, mutta vaihtoehtoja löytyi neljä kappaletta: peruminen, jatkoaika, sopimuksellinen- ja sopimukseton ero. Koska kysymys Brexitin tavasta on erittäin riitaisa, on sopimukseton ero noussut todennäköiseksi vaihtoehdoksi. Näkisin sopimuksellisen eron edelleen mahdollisena, mikäli joulukuun todennäköisestä kaaoksesta selvittäisiin, ja Yhdistynyt kuningaskunta päättäisi lopulta yhteisen kantansa.

Tietoa Brexitistä löytyy huomattavasti, joista moni on virheellisiä. Suurin piirtein, jokainen kerta, kun tehtiin uusi suunnitelma Brexitistä, tuli uutisiin otsikko siitä, että Brexit olisi jo tapahtunut, tai vaihtoehtoisesti Brexitin läpimurrosta, vaikka todellisuudessa kumpikaan osapuoli ei ollut edes hyväksynyt suunnitelmaa. Täten lähdekritiikki on noussut esiin aiheen tutkimisessa esimerkiksi BBC:n tapauksessa kirjoittajia ei kirjata useimpiin artikkeleihin, mutta koska kyse on julkisesta yhteisöstä, niin sitä voitaneen pitää melko luotettavana. Sen sijaan, Cambridge Analytica skandaalin kannalta BBC ei ehkä ole paras paikka etsiä tietoa, sillä The Guardianin toimittaja oli skandaalin paljastaja.

Se, kuinka Cambridge Analytica vaikutti Brexitiin, on vaikea arvioida. Samoin myös kansanäänestyksen 2016 laillisuus. Ero äänissä oli niin pieni, että lähes puolet äänestäjistä olisivat halunneet jatkaa Euroopan unionissa. Siitä johtuen voisi olettaa, että mielenosoituksia tulee olemaan Brexitistä, tapahtuipa mitä tahansa. Mikäli Brexit olisi talo, se olisi rakennettu varsin huteralle pohjalle. Ehkä juuri sen vuoksi sopimuksellisen eron saaminen on ollut erityisen vaikeaa saavuttaa.

Haastattelun tein sähköpostin välityksellä ulkoministeriön harjoittelijan kanssa lähetysneuvoksen puolesta kesäkuussa 2019. Oli selvää, että juurikaan mitään varmaa ei hän voinut kertoa, sillä Brexit ei ollut vielä tapahtunut. Siten, haastattelu jäi muiden lähteiden varjoon. Olimme kuitenkin yhtä mieltä Brexitin haitallisuudesta. Oli myös hyvä tietää Suomen kanta asiaan.

Opinnäytetyö kokonaisuudessaan antaa ehkä hieman kapean kuvan, johtuen osin tiedon vähyydestä. Tarkempaa tietoa tulee vasta Brexitin myötä. Kun Brexit tapahtuu, avautuu uusia alueita tutkittavaksi, kuten alakohtaiset vaikutukset. Jatkotutkimusaiheesta käyvät esimerkiksi Brexitin vaikutukset Suomen kansalaisiin Euroopan unionista eron jälkeen tai Brexitin vaikutus Suomalaisten työtilanteeseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

LÄHTEET

Anglo-Finnish society 2019. Cultural contacts between Britain and Finland, viitattu 31.10.2019, <https://www.anglofinnishsociety.org.uk/officers-council/constitution/>

BBC 2016a. EU referendum results in full, viitattu 31.10.2019, https://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results

BBC 2016b. Brexit: Theresa May to trigger Article 50 by end of March, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-37532364>

BBC 2017. 'No turning back' on Brexit as Article 50 triggered, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-39431428>

BBC 2018a. Brexit: EU ready to extend transition period, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-45897253>

BBC 2018b. Brexit Secretary David Davis resigns, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-44761056>

BBC 2018c. Brexit: The people who are negotiating, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/world-europe-39236683>

BBC 2018d. Theresa May rejects EU's draft option for Northern Ireland, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-43224785>

BBC 2019a. Brexit: what is the withdrawal agreement? Viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-46237012>

BBC 2019b. Brexit: Theresa May's deal is voted down in historic Commons defeat, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-46885828>

BBC 2019c. Brexit: Theresa May vows to stand down if deal is passed, viitattu 31.10.2019,

<https://www.bbc.com/news/uk-politics-47725529>

BBC 2019d. Theresa May quits: UK set for new PM by end of July, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-48395905>

BBC 2019e. Parliament suspension: Queen approves PM's plan, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-49493632>

BBC 2019f. What is the prorogation of Parliament? Viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-48936711>

BBC 2019g. Supreme Court: Suspending Parliament was unlawful, judges rule, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-49810261>

BBC 2019h. Queen's Speech: New laws on crime, health and the environment, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-50039587>

BBC 2019i. Brexit: Johnson agrees to Brexit extension - but urges election, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-50205603>

BBC 2019j. Boris Johnson's first speech as prime minister- in full, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/av/uk-politics-49098375/boris-johnson-s-first-speech-as-prime-minister-in-full>

BBC 2019k. Brexit ruling: UK can cancel decision, EU court says, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-scotland-politics-46481643>

BBC 2019l. What is a 'no-deal Brexit'? Viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-48511379>

BBC 2019m. Brexit: What is in Boris Johnson's new deal with the EU? Viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-50083026>

BBC 2019n. Post-Brexit migration: how does Australia's points system work? Viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/uk-news/2019/jun/27/post-brexit-migration-australia-points-system-explainer>

Business Finland 2019. Tietoa Business Finlandista, viitattu 31.10.2019, <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/tietoa-meista/lyhyesti/>

Boffey, D 2019. Brexit: Johnson sends unsigned letter asking for delay, and second arguing against it, viitattu 31.10. 2019, <https://www.theguardian.com/politics/2019/oct/19/eu-will-grant-brexit-extension-if-johnson-sends-letter-says-brussels>

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö. 1951. Traité instituant la Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, saatavissa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:11951K/TXT&from=FI>

Euroopan parlamentti 2019. Schengen: opas Euroopan vapaan liikkuvuuden alueeseen, viitattu 31.10.2019, <https://www.europarl.europa.eu/news/fi/headlines/security/20190612STO54307/schengen-opas-euroopan-vapaan-liikkuvuuden-alueeseen>

Euroopan unioni 2018. European Commission Draft Withdrawal Agreement on the withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community, viitattu 31.10.2019, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement.pdf

Euroopan unioni 2019a. Vapaa liikkuvuus – EU-kansalaiset Viitattu 31.10.2019, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=457&langId=fi>

Euroopan unioni 2019b. From 6 to 28 members, viitattu 31.10.2019, https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/policy/from-6-to-28-members_en

Euroopan unioni 2019c. Yhdistynyt kuningaskunta, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/unitedkingdom_fi

Euroopan unioni 2019d. Suomi, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/finland_fi

Euroopan unioni 2019e. The European Union, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/easy-to-read_en

Euroopan unioni 2019f. EU:n toimielimet ja muut elimet, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_fi

Euroopan unioni 2019g. Euroopan unionin historia, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/history_fi

Euroopan unioni 2019h. Jäsenmaat, viitattu 31.10.2019, https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_fi

Euroopan unioni 2019i. Työntekijät – oleskeluoikeus, viitattu 31.10.2019. https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/residence-rights/workers/index_fi.htm

Eurooppa-neuvosto 2019a. Special meeting of the European Council (Art. 50) (10 April 2019) – Conclusions. <https://www.consilium.europa.eu/media/39042/10-euco-art50-conclusions-en.pdf>

Eurooppa-neuvosto 2019b. Brexit, viitattu 31.10.2019, <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-uk-after-referendum/>

Eurooppa-neuvosto 2019c. Brexit: European Council adopts decision extending the period under Article 50, viitattu 31.10.2019, <https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2019/03/22/brexit-european-council-adopts-decision-extending-the-period-under-article-50/>

Hern, A. 2019. Cambridge Analytica did work for Leave. EU, emails confirm. The Guardian, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/uk-news/2019/jul/30/cambridge-analytica-did-work-for-leave-eu-emails-confirm>

Lindvall, S. Harjoittelija. Ulkoministeriö. Sähköposti haastattelu lähetysneuvoksen puolesta 11.6.2019. Tekijän hallussa.

Maailman kauppajärjestö 2019a. Mikä on Maailman kauppajärjestö, viitattu 31.10.2019, https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/whatis_e.htm

Maailman kauppajärjestö 2019 b. Jäsenet ja tarkkailijat, viitattu 31.10.2019, https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm

Morris, C. 2019. Brexit: What is the 'no deal' WTO option? BBC, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-45112872>

Moseley, T. 2016. The rise of the word Brexit. BBC, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-37896977>

O'Carroll, L. 2019. Brexit: Netherlands talking to 250 firms about leaving UK, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/politics/2019/feb/09/brexit-uk-companies-discuss-moving-to-netherlands>

Operation Yellowhammer 2.8.2019, saatavilla https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/831199/20190802_Latest_Yellowhammer_Planning_assumptions_CDL.pdf

Osbourne, H. 2019. What is Cambridge Analytica? The firm at the centre of Facebook's data breach. The Guardian, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/news/2018/mar/18/what-is-cambridge-analytica-firm-at-centre-of-facebook-data-breach>

Oulun ammattikorkeakoulu 2014. Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön ohje, viitattu 2.6.2014, <https://oiva.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xNDMwNzY0Njky>.

Rawlinson, K. 2018. Pressure grows on PM over Brexit Cambridge Analytica scandal The Guardian, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/politics/2018/mar/26/pressure-grows-on-pm-over-brexit-cambridge-analytica-scandal-theresa-may>

Schengenvisainfo 2019. Vaatimukset Schengen viisumia varten, viitattu 31.10.2019, <https://www.schengenvisainfo.com/schengen-visa-application-requirements/>

Schraer, R. 2019. Article 50: Can the UK cancel Brexit? BBC, viitattu 31.10.2019, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-47668466>

Scottish-Finnish society 2019. About, viitattu 31.10.2019, <https://scottish-finnish-society.org.uk/about/>

Suomalais-brittiläinen kauppakamari 2019. About us, viitattu 31.10.2019, <https://www.fbcc.co.uk/about/>

Suomen Lontoon instituutti 2019. Instituutti, viitattu 31.10.2019, <https://www.fininst.uk/instituutti/>

Suomen Lontoon Suurlähetystö 2019a. Kahdenväliset suhteet, viitattu 31.10.2019, <https://finlandabroad.fi/web/gbr/kahdenväliset-suhteet>

Suomen Lontoon Suurlähetystö 2019b. Suomi-koulut, viitattu 31.10.2019, <https://finlandabroad.fi/web/gbr/suomi-koulut>

Suomen merimieskirkko 2019. Suomen merimieskirkko Isossa-Britanniassa ja Pohjois-Irlannissa, viitattu 31.10.2019, <https://lontoo.merimieskirkko.fi/tietoa-meista/>

The Guardian 2019a. Johnson says UK ready for no-deal Brexit despite Yellowhammer files – video, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/politics/video/2019/sep/12/boris-johnson-says-uk-ready-for-no-deal-brexite-despite-yellowhammer-files-video>

The Guardian 2019b. Government rejects Brexit petition to revoke article 50 signed by 5.8 million people, Viitattu 31.10.2019. <https://www.theguardian.com/politics/2019/mar/27/government-rejects-petition-to-cancel-brexite-signed-by-58-million-people>

Tilastokeskus 2019. Brexit-tietoa: Suomen ja Ison-Britannian suhteet tilastoina, viitattu 31.10.2019, <https://tilastokeskus.fi/ajk/ajankohtaispalvelut/brexite-tietoa.html>

Ulkoministeriö 2019. Iso-Britannia: matkustustiedote, viitattu 14.10.2019, <https://um.fi/matkustustiedote/-/c/GB>

Weaver, M. 2018. David Davis: don't fear no-deal Brexit despite inevitable 'hiccups'. The Guardian, viitattu 31.10.2019, <https://www.theguardian.com/politics/2018/nov/08/david-davis-no-deal-brexit>

Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti 2019. What is the role of parliament, viitattu 31.10.2019, <https://www.parliament.uk/about/how/role/>

Yhdistynyt kuningaskunta 2013. EU speech at Bloomberg, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/government/speeches/eu-speech-at-bloomberg>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019a. Apply to the EU Settlement Scheme (settled and pre-settled status), viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019b. EU referendum, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/government/topical-events/eu-referendum/about>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019c. The Rt Hon Theresa May MP, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/government/people/theresa-may>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019d. Prime Minister's press statement in Strasbourg: 11 March 2019, Viitattu 31.10.2019. <https://www.gov.uk/government/speeches/prime-ministers-press-statement-in-strasbourg-11-march-2019>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019e. The Rt Hon Boris Johnson MP, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/government/people/boris-johnson>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019f. Continue to live in the UK after it leaves EU, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/staying-uk-eu-citizen/y/yes/no/yes/no/no>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019g. Apply for a European health insurance card, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/european-health-insurance-card>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019h. Foreign travel advice Gibraltar, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/gibraltar>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019i. Pet travel to Europe after Brexit, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/guidance/pet-travel-to-europe-after-brexit>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019j. Driving in the EU after Brexit: international driving permits, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/guidance/driving-in-the-eu-after-brexit-international-driving-permits>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019k. Visiting the UK after Brexit, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/guidance/visiting-the-uk-after-brexit>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019l. General work visa (Tier 2), viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/tier-2-general/eligibility>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019m. If you're applying for your child, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families/apply-settled-status-for-child>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019n. What you'll get, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families/what-settled-and-presettled-status-means>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019o. If you have permanent residence or indefinite leave to remain, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families/if-you-have-permanent-residence-or-indefinite-leave-to-remain>

Yhdistynyt kuningaskunta 2019p. No deal immigration arrangements for EU citizens arriving after Brexit, viitattu 31.10.2019, <https://www.gov.uk/government/publications/no-deal-immigration-arrangements-for-eu-citizens-moving-to-the-uk-after-brexit/no-deal-immigration-arrangements-for-eu-citizens-arriving-after-brexit>

1. Yleisesti, mitä ongelmia Brexitin odotetaan tuovan suomalaisille, jotka työskentelevät Yhdistyneessä kuningaskunnassa?
2. Onko Brexitistä jotain hyvää suomalaisten kannalta?
3. Mikä Brexitin lopputulema vaikuttaa epätodennäköisimmältä/todennäköisimmältä?
4. Onko odotettavissa, että Brexit vaikuttaisi Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien suomalaisten työtilanteeseen?
5. Onko odotettavissa, että Brexit vaikuttaisi suomalaisten määrään Britanniassa?
6. Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelu vaatii todennäköisesti jatkossa luvan. Kannattaako suomalaisten hankkia lupa mahdollisimman pian vai odottaa, kunnes Brexitistä on päätetty?
7. Onko viisumi todennäköinen ratkaisu Yhdistynyt kuningaskunnalle?
8. Kuinka EU-kansalaisten oikeudet on otettu huomioon Brexit-keskusteluissa?
9. Onko median kiinnostus Brexitiä kohtaan aiheuttanut ongelmia ulkosuomalaisille esim. anonut väärää lupaa ja tullut karkoitetuksi?
10. Mitä on odotettavissa tapahtuvan seuraavaksi Brexitissä?